

LIFE Nature project "Marine Protected Areas in the Eastern Baltic Sea",
Reference number LIFE 05 NAT/LV/000100

Aizsargājamās jūras teritorijas "Nida - Pērkone" dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriedes protokols

Rucavas Saieta nams

Sanāksmes norises datums: 2009. gada 16. jūnijs

Sanākumi protokolē: Mārīte Vaisūna

Sanāksmes mērķi:

- I. Iepazīstināt aizsargājamās jūras teritorijas "Nida - Pērkone" sabiedriskās apspriedes dalībniekus ar:
  - dabas aizsardzības plāna saturu;
  - aizsargājamās jūras teritorijas "Nida - Pērkone" izveidošanas sociālekonomisko ietekmju raksturojumu.
- II. Uzklaut apspriedes dalībnieku komentārus, ierosinājumus un diskusijas par Baltijas Vides foruma piedāvāto AJT zonējumu, individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, kā arī dabas aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumiem.

Sanāksmes norises gaita:

- I. *E.Bojārs (Baltijas Vides forums)* atklāj uzraudzības grupas sanākumi un iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar tās mērķiem un dienas kārtību, kā arī dabas aizsardzības plāna izstrādes procedūru.
- II. DAP izstrādē iesaistītie eksperti iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar aizsargājamās jūras teritorijas (AJT) "Nida - Pērkone" dabas vērtībām, kuru aizsardzībai veidota šī teritorija:

Tiek demonstrēts videomateriāls „Baltijas rīfi” no projekta DVD par Baltijas jūru

S.Strāķe (Latvijas Hidroekoloģijas institūts) iepazīstina ar ES nozīmes aizsargājamo jūras biotopu sastopamību un to nozīmi Baltijas jūras un Latvijas piekrastes ekosistēmai.

Diskusija: Rīfi AJT "Nida - Pērkone"

V.Timra jautā: Kā rīfus ietekmē Butiņģes naftas termināls?

S.Strāķe (Latvijas Hidroekoloģijas institūts) atbild, ka līdz aptuveni 20. gs. 80. gadiem akmeņainie rīfi stiepās līdz pat Butiņģei, bet mūsdienās tās tuvumā ir tikai akmeņu lauki bez aļģēm, neskatoties uz to, ka sārtaļģes ir sastopamas 6-9 metru dziļumā, kur ūdens parasti ir tīrs.

V. Timra jautā: Vai identiskus dabas aizsardzības plānus izstrādā arī citas valstis?

S. Strāķe atbild, ka dabas aizsardzības plānus aizsargājamajām jūras teritorijām izstrādā arī citas valstis. Pašlaik Lietuvā ir izveidotas divas teritorijas, kas robežojas gar lielāko daļu valsts piekrastes. Igaunijā ir izveidotas kopumā sešas teritorijas ap Sāremā salu un tālāk uz ziemeļiem Somu līcī.

Tiek demonstrēts videomateriāls „Tumšā pīle” no projekta DVD par Baltijas jūru

A. Stīpniece (Latvijas Ornitoloģijas biedrība) iepazīstina ar AJT sastopamajām Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamām putnu sugām (lielā gaura *Mergus merganser* un mazais ķīris *Larus minutus*) un to sastopamību.

Diskusija: Putni AJT "Nida - Pērkone"

R. Timbre jautā: Vai kaut kas plānotajā AJT reāli apdraud putnus?

A. Stīpniece atbild, ka putnus apdraud identiski faktori, kā tas jau notiek ar rīfiem, jo ja putniem nebūs barības, tad nebūs arī pašu putnu. Kā traucēklis jāmin arī plānotās vēja parku teritorijas.

V. Timra jautā: Kā var iznīcināt jūras kraukli, kas nodara kaitējumu mazajās ūdenstilpnēs, izēdot zivis? No kurienes tādi Latvijā ir radušies?

A. Stīpniece atbild, ka nopietna apdraudējuma gadījumā ir iespējams iegūt atļauju jūras kraukļu šaušanai. Šie putni kādreiz ir bijuši Latvijas putnu faunas sastāvdaļa, pēc tam izzuduši, bet vēlāk atkal ir ieceļojuši Latvijas teritorijā klimata pārmaiņu rezultātā. Turklāt putni seko savam iecienītam barības objektam – apaļajam jūrasgrundulim, kas ir invazīva suga.

M. Jansone jautā: Vai projekta ietvaros ir pētītas arī putnu, t.sk., jūras kraukļa, vairošanās un barošanās vietas?

A. Stīpniece atbild, ka padziļināti tas nav pētīts. Jūras kraukļi pastāvīgi uzturas uz kuģa vraka, kas atrodas Papē. Ir novērots, ka AJT patīk gāgām un gārgalēm, tādēļ teritoriju nebūtu vēlams pārveidot vai citādi fiziski ietekmēt.

Tiek demonstrēts videomateriāls „Reņģe” no projekta DVD par Baltijas jūru.

A. Minde (Latvijas Zivju resursu aģentūra) iepazīstina ar AJT sastopamajām Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamām zivju sugām (palede *Alosa fallax*, sīga *Coregonus lavaretus* un kaze *Pelecus cultratus*), pastāvošajiem draudiem un nepieciešamajiem aizsardzības pasākumiem. Viņš uzsver, ka Nidas – Pērkones rīfi zivīm kalpo kā nārsta un barošanās vietas, turklāt šajā teritorijā ienāk daudzas migrējošās zivis no Kuršu jomas.

Diskusija: Zivis AJT "Nida - Pērkone"

V. Timra jautā: Kādas darbības rīfus var iznīcināt?

A. Minde atbild, ka rīfus var iznīcināt būvniecības darbi (piem., vēja parku būvniecība), dažādu derīgo izrakteņu ieguve.

III. E. Bojārs iepazīstina apspriedes dalībniekus ar veidojamās AJT “Nida-Pērkone” teritorijas pašreizējo sociālekonomisko izmantošanu un teritorijas apdraudējuma novērtējumu.

Diskusija: AJT "Nida - Pērkone" apdraudējums

V. Timra informē, ka Nidā no Lietuves teritorijas ieplūst melns ūdens, kas pamazām aptver arvien lielākas teritorijas. Šo piesārņojumu veido ar Mažeikiem savienotā pierobežā esošā caurule, kur ar spiedienu iepludina šos netīros ūdeņus, kas jūrā veido nekustīgas ūdens masas.

S.Strāķe komentē, ka Hidroekoloģijas institūta eksperti to nav novērojuši. *E.Bojārs* iesaka institūta zinātniekiem savās ekspedīcijās šos faktus pārbaudīt un sazināties ar Lietuvas zinātniekiem informācijas precizēšanai.

V.Timra piebilst, ka ir novērots, ka Butiņģes naftas termināla nakts apgaismojums traucē migrējošo putnu ceļus, tos apžilbinot.

A.Stīpniece komentē, ka putni nakts laikā orientējas pēc debesu spīdekļiem, tādēļ ir iespējams, ka naftas termināla apgaismojums var tos maldināt.

IV. *E.Bojārs* iepazīstina apspriedes dalībniekus ar izstrādāto AJT "Nida-Pērkone" dabas aizsardzības mērķiem un pasākumiem, teritorijas funkcionālo zonējumu un saistītajiem individuālajiem dabas aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

Diskusija: AJT "Nida - Pērkone" funkcionālais zonējums un dabas aizsardzības pasākumi

I.Šusta jautā: Kāpēc aizsargājamās jūras teritorijas nevarēja veidot uz jau esošo dabas parku bāzes, un kādā veidā AJT zonējums tiks saskaņots ar dabas parku zonējumu?

E.Bojārs atbild, ka Vides ministrija pašreizējā brīdī kā labāko risinājumu ir atzinusi atsevišķu aizsargājamo jūras teritoriju izveidošanu, pat ja tās pārklājas ar sauszemes teritoriju paplašinājumiem jūrā. AJT funkcionālais zonējums ir izstrādāts, balstoties uz plašāku zinātnisko informāciju, salīdzinot ar Papes un Bernātu dabas parku zonējumu, tādēļ tas būtu jāiekļauj dabas parku individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos. Piem., Papes dabas parkam šie noteikumi drīzumā tiks pārstrādāti, kas ir izdevība arī iestrādāt AJT zonējumu.

I.Šusta jautā: Kas veiks plāna dabas aizsardzības pasākumu administrēšanu?

E.Bojārs atbild, ka LR Vides ministrija izveidos atbilstošu struktūrvienību, kas veiks aizsargājamo jūras teritoriju administrēšanu un apsaimniekošanu.

I.Šusta jautā: Vai plānā ieteiktais teritorijas zonējums var nākotnē mainīties?

E.Bojārs atbild, ka teritorijas zonējums var tikt mainīts atbilstoši situācijas maiņai, ņemot vērā dabas un sociālekonomisko faktoru attīstību.

I.Šusta jautā: Kā AJT var sevi aizstāvēt pret naftas noplūdēm no Butiņģes naftas termināla, un kā tiek paredzēta kaitējumu novērtēšana un kompensāciju pieprasīšana?

K.Pakalniete (SIA Aktīvs) atbild, ka plāna pasākumos ir paredzēts „AJT iekļaut „Nacionālā gatavības plāna naftas produktu piesārņojuma gadījumiem jūrā” prioritāro teritoriju sarakstā, kuras jāņem vērā, veicot naftas piesārņojuma sekas likvidāciju iekļaut teritoriju paredzēs prioritāras darbības attīrīšanas veikšanai”. Savukārt kaitējumu un kompensāciju pieprasīšana no Lietuvas ir starptautiski risināms jautājums, ko var veicināt „Nidai – Pērkonei” piešķirts „NATURA 2000” teritorijas statuss.

V. *K.Pakalniete (SIA Aktīvs)* turpina apspriedi, iepazīstinot dalībniekus ar AJT sociālekonomisko ietekmi.

Diskusija: dažādi jautājumi

I.Šusta jautā: Vai bez saskaņošanas ir iespējams rīkot niršanas uz jūras zemūdens plāvajiem/rifiem?

K.Pakalniete atbild, ka pagaidām šādas niršanas regulēšanai nav izstrādāta normatīvā bāze. Par niršanu rīfos īpaša interese pašlaik nepastāv, un būtiskāk būtu izstrādāt normatīvos aktus, kas regulētu vraku apmeklēšanu. *E.Bojārs* piebilst, ka kuģu vraki tiek arī izlaupīti.

I.Šusta jautā: Kādas ir prognozes šī plāna ieviešanai dzīvē, ņemot vērā valsts smagā ekonomisko situāciju?

K.Pakalniete atbild, ka, pirmkārt, jāpabeidz teritoriju nodibināšanas process, jo vēl aizvien notiek saskaņošanas darbi ar dažādām institūcijām. Daudzu plāna pasākumu ieviešana neprasa īpašas papildus izmaksas.

E.Bojārs (*Baltijas Vides forums*) pateicas uzraudzības grupas sanāksmes dalībniekiem par piedalīšanos, un sanāksme tiek slēgta.

Pielikumā: Aizsargājamās jūras teritorijas "Nida - Pērkone" dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas dalībnieku saraksts (uz 2 lapām).

Sanāksmi protokolēja: Mārīte Vaisūna

Paraksts:

